

Biblioteca escolar

Codi: 102002
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	OT	4	0
2500798 Educació Primària	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Jordi Parés Parral
Correu electrònic: Jordi.Pares@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

L'alumne/a, com a futur mestre/a, ha de tenir un bon domini oral i escrit de la llengua catalana i de la llengua castellana (nivell C2 del Marc Europeu Comú de Referència).

Objectius

Es proposa formar els/les mestres en l'organització i l'ús d'un instrument educatiu essencial per als objectius escolars. Tots els centres disposen de biblioteca i totes els estudis assenyalen la seva influència en els resultats d'aprenentatge de l'alumnat. L'evolució cap a una societat de la informació requereix d'una ciutadania formada en el domini i l'hàbit de la lectura, la recerca d'informació i l'alfabetització digital. L'assignatura es proposa que l'alumnat entengui les biblioteques escolars com a centres de recursos diversos i plenament integrats en la dinàmica dels centres i el seu entorn; coneguin les seves diferents funcions i serveis segons les necessitats de l'alumnat i del professorat; siguin capaços d'organitzar-les i dinamitzar-les, i tinguin criteris de valoració per a escollir i actualitzar els seus materials, des dels llibres infantils -tant de ficció com de coneixements-, fins a les webs i els instruments digitals.

Competències

Educació Infantil

- Adquirir formació literària i en especial conèixer la literatura infantil.
- Conèixer i utilitzar adequadament recursos per a l'animació a la lectura i a l'escriptura.
- Demostrar que coneix i comprèn els objectius, continguts curriculars i criteris d'avaluació de l'Educació Infantil.
- Generar propostes innovadores i competitives en la investigació i en l'activitat professional.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinari).

Educació Primària

- Col·laborar en els diferents sectors de la comunitat educativa i de l'entorn social.
- Fomentar la lectura i el comentari crític de text dels diferents dominis científics i culturals continguts al currículum escolar.

- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre, per comunicar-se i col·laborar en els contextos educatius i formatius.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Detectar necessitats formatives de la població adulta en la societat de la informació.
2. Identificar les necessitats dels diferents tipus d'usuaris, seleccionar els fons adequats, organitzar-los de forma convenient i orientar en les activitats de cerca i lectura.
3. Situar el treball de la biblioteca escolar en el context del centre i el seu entorn i dissenyar plans de lectura del centre i del seu entorn en relació amb la biblioteca escolar.
4. Valorar la qualitat de la producció de literatura infantil, actual i històrica, els productes multimèdia i les revistes infantils i la seva adequació a les necessitats educatives de l'alumnat, i mostrar habilitats per a la seva difusió i animació a la lectura.

Continguts

1. L'alfabetització social i els hàbits de lectura en les societats actuals.
 - 1.1. Les transformacions provocades per la lectura en nous suports.
 - 1.2. Usos i hàbits socials de lectura.
 - 1.3. Recursos i webs de suport educatiu de la lectura i l'accés a la informació.
2. Funcions i organització de la biblioteca escolar.
 - 2.1. La comunitat d'usuaris de la biblioteca.
 - 2.2. L'organització de la biblioteca: espai, mobiliari, equipaments i ordenació dels fons.
 - 2.3. Els serveis i la gestió de la biblioteca: préstec, ús de la xarxa, formació i orientació del usuari, foment de la lectura i l'extensió cultural.
 - 2.4. La relació entre la biblioteca escolar i d'aula.
3. El pla de lectura dels centres educatius.
 - 3.1. Elaboració de plans de lectura de centre (PLC).
 - 3.2. Activitats formatives de lectura i recerca d'informació impresa i digital des de la biblioteca.
 - 3.3. Activitats formatives de lectura literària i de creació d'hàbits lectors des de la biblioteca.
 - 3.4. Recursos de difusió dels fons i activitats de la biblioteca: blogs, exposicions, jocs i concursos, etc.
4. Els diferents corpus de la biblioteca escolar.
 - 4.1. La composició quantitativa i qualitativa del fons.
 - 4.2. Tipus de fons: de referència i consulta, informatius, de ficció, audició i recursos electrònics.
 - 4.3. Tipus de materials de ficció i no ficció per a infants en els diferents suports..
 - 4.4. Els criteris de selecció i actualització dels fons.
 - 4.5. Recursos per a la selecció.

5. Relació del context escolar, familiar i social en la formació lectora.

5.1. La col.laboració amb les biblioteques públiques de la zona.

5.2. La col.laboració amb les famílies i entitats de l'entorn.

5.3. Accions coordinades de foment de la lectura i extensió cultural.

Metodologia

En les 45 hores presencials: exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari amb tot el grup classe a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants, temps de treball pràctic supervisat pel professorat amb l'aprofundiment dels continguts mitjançant anàlisi de documents i pràctiques escolars, activitats diverses i visites a biblioteques escolars. Els estudiants també hauran de realitzar la preparació d'activitats autònomes i en grup fora de l'aula com a treballs de l'assignatura en la proporció reglamentada per a totes les assignatures segons els seus crèdits.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup	45	1,8	1, 2, 3, 4
Tipus: Supervisades			
Tutoria	14	0,56	
Tipus: Autònomes			
Treballs i lectures	75	3	1, 2, 3, 4

Avaluació

L'assistència a les classes presencials de l'assignatura és obligatòria: el 80% d'assistència és el mínim per poder tenir dret a l'avaluació; en cas contrari, es considerarà no presentat. Amb aquesta condició prèvia, l'avaluació es durà a terme mitjançant els mecanismes i les activitats assenyalades. Per poder aprovar l'assignatura s'ha de tenir almenys un 5 en cadascun dels treballs. No s'aprovarà cap presentació, treball, activitat escrita ni activitat oral que no demostrï un bon domini de la llengua. Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura però l'acabin amb alguna part suspesa tindran l'oportunitat de superar el curs amb un treball autònom addicional, refent algunes de les activitats o mitjançant els mecanismes específics que s'estableixin en funció de la situació concreta de cada estudiant.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Creació d'una webquest i presentació de recursos digitals online per treballar la competència informacional (activitat individual)	30%	4	0,16	1, 2, 3, 4
Treball de curs en grup sobre la selecció i preparació d'una exposició per a la biblioteca escolar	40%	4	0,16	2, 3, 4

Bibliografia

BAUMBACH, Donna J. (2006): *Less is more: a practical guide to weeding school library collections*. Chicago: American Library Association.

BARO, Mónica, MAÑÀ, Teresa, VELLÓSILLO, Inmaculada (2001): *Bibliotecas escolares, ¿para qué?* Madrid: Anaya.

Bibliotecas escolares "entre comillas". Estudio de casos: buenas prácticas en la integración de la biblioteca en los centros educativos. Madrid: Secretaría General Técnica del Ministerio de Educación y de la Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2010. Disponible a:

CAMACHO ESPINOSA, José Antonio (2004): *La biblioteca escolar en España: pasado, presente... y un modelo para el futuro*. Madrid: Ediciones de la Torre (Proyecto Didáctico Quirón).

CENTELLES, J. (2005). *La biblioteca el cor de l'escola*. Barcelona: Rosa Sensat.

COLOMER, Teresa (2008): "La constitución de acervos". Bonilla, E.; D.Goldin, R.Salaberría (coord): *Bibliotecas y escuelas. Retos y desafíos en la sociedad del conocimiento*. México: Océano, pp.378-405

COLOMER, Teresa (2003). "La lectura en los proyectos de trabajo". Camps, A. (comp). *Secuencias didácticas para aprender a escribir*. Barcelona: Graó.

D.D.A.A. (2015). Els plans de lectura de centre. *Articles: De didáctica de la llengua i la literatura*, 65, 5-56.

D.D.A.A. (2011). *Què llegeixen els no-lectors*. *Articles: De didáctica de la llengua i la literatura*, 53, 7-75.

DURBAN, Glòria(2005), "La colección documental de la biblioteca escolar. Una visión integradora de contenidos, formatos y soportes" en *Educación y Biblioteca* 148, pp. 99-102.

DURBAN, G. (2010): *La biblioteca escolar, avui. Un recurs estratègic per al centre*. Barcelona: Graó.

IFLA. Section of School Libraries. *Manifest IFLA/UNESCO de la biblioteca escolar*. Disponible a: <http://www.ifla.org/VII/s11/pubs/mani-c.htm>

IFLA. Section of School Libraries. *Directrius IFLA/UNESCO per a la biblioteca escolar*. Disponible a: <http://www.cobdc.org/publica/directrius/index.html>

LAPLANA, M.; BASTIDA, D. (2008) *La biblioteca escolar com a centre de foment de la lectura. L'experiència de l'escola Costa i Llobera*. *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, 46: 68-82.

Las bibliotecas escolares en España. Análisis y recomendaciones. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2005. Disponible en part a :http://www.fundaciongsr.es/pdfs/bibliotecas_escolares.pdf

NÁJERA, Claudia (2008): *... Pero no imposible*. *Bitácora de la transformación de una biblioteca escolar y su entorno*. Barcelona; México D.F.: Océano.

PORTELL, Joan. (2017): *Llegim? Com fer lectors entusiastes*. Barcelona: PAM

TILKE, Anthony (2002) *Managing your school library and information service: a Practical handbook*. London: Facet.

Plans i programes de biblioteques escolars

Bibliorevolució: Fundació Jaume Bofill. <http://www.fbofill.cat/projectes/bibliorevolucio>

Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació. Projectes. Biblioteca escolar.
<http://www.xtec.cat/web/projectes/biblioteca>

Ministerio de Educación, Política social y Deporte. Madrid. Centro Nacional de Información y Comunicación Educativa. <http://w3.cnice.mec.es/recursos2/bibliotecas/>

Ministério da Educação. Portugal. Rede de Bibliotecas Escolares. <http://www.rbe.min-edu.pt/>

Ministerio de Educación de Chile. Bibliotecas escolares-CRA Centro de Recursos para el aprendizaje:
<http://www.bibliotecas-cra.cl/index.htm>

BAUMBACH, Donna J. (2006): *Less is more: a practical guide to weeding school library collections*. Chicago: American Library Association.

BARO, Mónica, MAÑÁ, Teresa, VELLÓSILLO, Inmaculada (2001): *Bibliotecas escolares, ¿para qué?* Madrid: Anaya.

Bibliotecas escolares "entre comillas". Estudio de casos: buenas prácticas en la integración de la biblioteca en los centros educativos. Madrid: Secretaría General Técnica del Ministerio de Educación y de la Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2010. Disponible a:

CAMACHO ESPINOSA, José Antonio (2004): *La biblioteca escolar en España: pasado, presente... y un modelo para el futuro*. Madrid: Ediciones de la Torre (Proyecto Didáctico Quirón).

CENTELLES, J. (2005). *La biblioteca el cor de l'escola*. Barcelona: Rosa Sensat.

COLOMER, Teresa (2008): "La constitución de acervos". Bonilla, E.; D.Goldin, R.Salaberría (coord): *Bibliotecas y escuelas. Retos y desafíos en la sociedad del conocimiento*. México: Océano, pp.378-405

COLOMER, Teresa (2003). "La lectura en los proyectos de trabajo". Camps, A. (comp). *Secuencias didácticas para aprender a escribir*. Barcelona: Graó.

D.D.A.A. (2015). Els plans de lectura de centre. *Articles: De didáctica de la llengua i la literatura*, 65, 5-56.

D.D.A.A. (2011). *Què llegeixen els no-lectors*. *Articles: De didáctica de la llengua i la literatura*, 53, 7-75.

DURBAN, Glòria(2005), "La colección documental de la biblioteca escolar. Una visión integradora de contenidos, formatos y soportes" en *Educación y Biblioteca* 148, pp. 99-102.

DURBAN, G. (2010): *La biblioteca escolar, avui. Un recurs estratègic per al centre*. Barcelona: Graó.

IFLA. Section of School Libraries. *Manifest IFLA/UNESCO de la biblioteca escolar*. Disponible a:
<http://www.ifla.org/VII/s11/pubs/mani-c.htm>

IFLA. Section of School Libraries. *Directrius IFLA/UNESCO per a la biblioteca escolar*. Disponible a:
<http://www.cobdc.org/publica/directrius/index.html>

LAPLANA, M.; BASTIDA, D. (2008) *La biblioteca escolar com a centre de foment de la lectura. L'experiència de l'escola Costa i Llobera*. *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, 46: 68-82.

Las bibliotecas escolares en España. Análisis y recomendaciones. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2005. Disponible en part a :http://www.fundaciongsr.es/pdfs/bibliotecas_escolares.pdf

NÁJERA, Claudia (2008): *... Pero no imposible. Bitácora de la transformación de una biblioteca escolar y su entorno*. Barcelona; México D.F.: Océano.

PORTELL, Joan. (2017): *Llegim? Com fer lectors entusiastes*. Barcelona: PAM

TILKE, Anthony (2002) *Managing your school library and information service: a Practical handbook*. London: Facet.

Plans i programes de biblioteques escolars

Bibliorevolució: Fundació Jaume Bofill. <http://www.fbofill.cat/projectes/bibliorevolucio>

Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació. Projectes. Biblioteca escolar.
<http://www.xtec.cat/web/projectes/biblioteca>

Ministerio de Educación, Política social y Deporte. Madrid. Centro Nacional de Información y Comunicación Educativa. <http://w3.cnice.mec.es/recursos2/bibliotecas/>

Ministério da Educação. Portugal. Rede de Bibliotecas Escolares. <http://www.rbe.min-edu.pt/>

Ministerio de Educación de Chile. Bibliotecas escolares-CRA Centro de Recursos para el aprendizaje:
<http://www.bibliotecas-cra.cl/index.htm>